

Република Србија
**МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА**

Број: 610-00-00381/2020-15

Датум: 22.06.2020. године

Београд

Немањина 22-26

**СТРУЧНО УПУТСТВО О ФОРМИРАЊУ ОДЕЉЕЊА И НАЧИНУ ФИНАНСИРАЊА
У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА ЗА ШКОЛСКУ 2020/2021. ГОДИНУ**

Овим упутством ближе се уређује начин формирања одељења и начин на који се утврђује цена услуга, односно одређује висина средстава потребних за остваривање школског програма на основу наставног плана и програма, односно плана и програма наставе и учења и годишњег плана рада школе, сагласно члану 186. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19 и 6/20), Закону о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13- испр, 108/13, 142/14, 68/15 103/15 и 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19), Закону о буџету Републике Србије за 2020. годину („Сл. гласник РС“, број 84/19 и 60/20 - уредба), Закону о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору „Сл. Гласник РС“, бр. 68/15, 81/16 – одлука УС и 95/18), Уредби о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр. 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15, 59/15, 62/19 и 50/20), Закону о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, број 55/2013, 101/17, 27/18 – други закони и 10/19), Закону о образовању одраслих („Сл. гласник РС“, број 55/2013, 88/17-други закон и 27/18-други закон), Закону о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, број 55/2013, 101/17, 27/18 – др. закон, 10/19 и 6/20) и Закону о националним саветима националних мањина („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 20/14-одлука УС, 55/14 и 47/18), а према мерилима утврђеним Правилником о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, број 73/16 и 45/18), Правилником о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност средњег образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 72/15, 84/15, 73/16 и 45/18), Правилником о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност образовања ученика са сметњама у развоју („Службени гласник РС“, број 73/2016 и 45/18) и Правилником о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног и средњег музичког и балетског образовања („Службени гласник РС“, број 41/19).

Такође, овим упутством ближе се уређује начин формирања васпитних група припремног предшколског програма када је школа организатор Програма, у складу са Законом о

основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању ("Сл. гласник РС", бр. 18/10, 101/17, 113/17 - др. закон, 95/18 - други закони и 10/19), Правилником о ближим условима за остваривање припремног предшколског програма ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 5/12) и Правилником о критеријумима за утврђивање мањег односно већег броја деце од броја који се уписује у васпитну групу („Службени гласник РС“ бр. 44/11).

Формирање одељења и група у основној школи

Број одељења у једном разреду одређен је бројем ученика у том разреду. Уколико школа у свом саставу има и издвојена одељења, одељења у једном разреду формирају се посебно на нивоу матичне школе и посебно на нивоу издвојеног одељења.

Број ученика од другог до осмог разреда утврђује се најкасније до 1. августа 2020. године за наредну школску годину, а за први разред до почетка школске 2020/2021. године.

У формирању нових одељења у првом и петом разреду школа је у обавези да поступи у складу са чланом 31. Закона о основном образовању и васпитању, којим је прописано да одељење истог разреда може да има до 30 ученика.

Изузетно, одељење истог разреда може да има до 33 ученика уз сагласност надлежне школске управе Министарства. За признавање одељења са више од 30 ученика школа се, уз образложење, обраћа надлежној школској управи Министарства до 15. августа 2020. године за наредну школску годину.

Школа је дужна да се придржава одредаба члана 31. Закона о основном образовању и васпитању и у осталим разредима, односно дужна је да се стара да број ученика у одељењу буде у складу са прописаним.

Школа формира одељења првог разреда, у складу са овим Упутством кроз информациони систем еУпис. Надлежна школска управа, саветник за финансијско-материјалне послове и Сектор за предшколско и основно образовање и васпитање контролишу примену овог Упутства кроз информациони систем и дају сагласност на број и структуру формираних одељења првог разреда.

Уколико је у већ формираним одељењима другог, трећег, шестог и седмог разреда дошло до смањења броја ученика, школа врши поновно формирање одељења у тим разредима, за нову школску годину, водећи рачуна о равномерној расподели броја ученика у одељењима. Формирање нових одељења у четвртном и осмог разреду се не препоручује из педагошких разлога.

Образовно-васпитни рад од првог до четвртог разреда може да се организује и у комбинованом одељењу. Комбиновано одељење састављено од ученика два разреда може да има до 15 ученика, а одељење од три или четири разреда до 10 ученика.

Васпитна група у школи за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом може да има најмање четири, а највише 6 деце предшколског узраста.

Одељење или група у школи за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом може да има најмање четири, а највише 10 ученика. Када одељење чине ученици са сметњама које се манифестују истовремено у неколико области, услед чега се ученик суочава са бројним препрекама у задовољавању основних потреба и потребна им је најкомплекснија подршка, одељење истог разреда има до шест ученика.

Такође, у основној школи која има одељења за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, број ученика може да буде најмање четири, а највише 10 ученика. Изузетно, уз

сагласност надлежне школске управе Министарства, у одељењима, односно групама ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом може бити и мање од четири ученика.

Директор школе најкасније до 15. јула 2020. године доставља надлежној школској управи и саветнику за материјално-финансијске послове образложени предлог за формирање одељења за наредну школску годину који садржи податке о броју ученика на нивоу разреда и преглед броја одељења са бројем ученика на нивоу разреда за матичну школу, односно за свако издвојено одељење. Уколико је реч о комбинованом одељењу, образложење школе садржи и податак о броју ученика на нивоу сваког разреда првог циклуса, као и податке о броју комбинованих одељења на нивоу првог циклуса са бројем ученика по разредима у оквиру сваког комбинованог одељења.

Уколико је предлог за формирање одељења у складу са Законом и Стручним упутством наложна Школска управа даје сагласност за формирање одељења.

За признавање мањег броја ученика у одељењу од прописаног, школа може добити сагласност од Школске управе, на основу:

1. мишљења просветног саветника
2. мишљења саветника за финансијско-материјалне послове, а уз претходну сагласност начелника одељења за финансијско-материјалне послове, односно помоћника министра за послове финансија.

Школска управа доставља Сектору за предшколско и основно образовање и васпитање и Сектору за финансије табеларни преглед одобрених и одбијених захтева школа најкасније 10. августа 2020. године.

Школа којој је Школска управа одбила захтев, ради поновног разматрања, а уз додатно образложење, може да се обрати Сектору за предшколско и основно образовање и васпитање у року од пет дана од добијања одговора надлежне школске управе. У прилогу захтева за поновно разматрање школа доставља првобитно поднет захтев и одговор надлежне школске управе Министарства. Захтеви који су непотпуни, односно неблаговремено поднети, неће бити разматрани.

Сектор за предшколско и основно образовање и васпитање поновно одлучује о захтеву школе, а на основу:

1. мишљења које доставља надлежна школска управа
2. мишљења саветника за финансијско-материјалне послове, а уз претходну сагласност начелника одељења за материјално-финансијске послове, односно помоћника министра за послове финансија.

Захтеви који су непотпуни, односно неблаговремено поднети, неће бити разматрани.

За припаднике албанске, бошњачке, бугарске, мађарске, румунске, русинске, словачке и хрватске националне мањине образовно-васпитни рад остварује се на језику и писму националне мањине, односно двојезично, ако се приликом уписа у први разред за то определи најмање 15 ученика.

Школа која је верификована за извођење наставе на језику националне мањине, у обавези је да, приликом уписа ученика у први разред, омогући родитељу/законском заступнику да се изјасни за језик на коме ће ученик похађати наставу (српски језик или језик националне мањине), што се остварује уз коришћење прописаног обрасца.

Школа може да остварује образовно-васпитни рад на језику и писму националне мањине, односно двојезично и за мање од 15 ученика уписаних у први разред, уз сагласност министра, односно надлежног органа аутономне покрајине, у складу са законом. Уз захтев за добијање сагласности, школа обавезно прилаже и мишљење надлежног савета националне мањине у смислу члана 15. став 1. тачка 3) Закона о националним саветима националних мањина.

Уколико је предлог за формирање одељења у складу са Законом и Стручним упутством належна Школска управа даје сагласност за формирање одељења.

За признавање мањег броја ученика од прописаног у одељењу у коме се образовно-васпитни рад остварује на језику и писму националне мањине, школа може добити сагласност од Школске управе, на основу:

1. мишљења просветног саветника
2. мишљења саветника за финансијско-материјалне послове, а уз претходну сагласност начелника одељења за финансијско-материјалне послове, односно помоћника министра за послове финансија
3. мишљења надлежног националног савета националне мањине.

Школа којој је одбијен захтев за признавање мањег броја ученика од прописаног у одељењу у коме се образовно-васпитни рад остварује на језику и писму националне мањине, ради поновног разматрања, а уз додатно образложење, може да се обрати Одсеку за људска и мањинска права у року од пет дана од добијања одговора надлежне школске управе.

У прилогу захтева за поновно разматрање школа доставља првобитно поднет захтев и одговор надлежне школске управе Министарства. Одсек за људска и мањинска права даје стручно мишљење у вези са поновљеним захтевом и доставља га Сектору за предшколско и основно образовање и васпитање ради доношења одлуке.

Захтеви који су непотпуни, односно неблаговремено поднети, неће бити разматрани.

За признавање мањег броја ученика од прописаног у одељењу у коме се образовно-васпитни рад остварује на језику и писму националне мањине, директор школе обраћа се најкасније до 15. јула 2020. године надлежној школској управи. Захтеви који су непотпуни, односно неблаговремено поднети, неће бити разматрани.

Одељења у којима се образовно-васпитни рад остварује на језику и писму националне мањине, односно двојезично, формирају се у складу са законом и овим стручним упутством.

Формирање група за обавезне предмете и изборне предмете, односно програме

Одељење се дели на групе за обавезне предмете за које је то предвиђено наставним планом и програмом, односно планом и програмом наставе и учења. У складу са тим, за формирање групе за обавезни предмет, са мањим бројем ученика од прописаног, школа такође прибавља сагласност по истој процедури и у истим роковима, као када је реч о формирању одељења.

Изборни предмети/изборни програми и слободне наставне активности могу да се реализују на нивоу одељења или на нивоу групе у зависности од броја ученика који су се за исте определили, односно у складу са резултатима анкете на нивоу разреда. Уколико се сви ученици у

одељењу одреде за исти изборни предмет, односно изборни програм, одељење се не дели на групе.

Групе за изборне предмете/изборне програме и слободне наставне активности се формирају тако што се укупан број ученика који су се изјаснили за одређени изборни предмет/изборни програм и слободну наставну активност подели са 30 и уколико количник није цео број, заокружи на први већи цео број. Број тако формираних група не може бити већи од броја одељења. Школа прибавља сагласности за формирање већег броја група од броја одељења по истој процедури и у истим роковима као када је реч о формирању одељења. Изузетно број група може бити већи од броја одељења уз сагласност Сектора за основно и прешколско образовање и васпитање.

За признавање броја група који је већи од броја одељења школа прибавља сагласност по истој процедури и у истим роковима као када је реч о формирању одељења.

Број група другог страног језика одређен је бројем одељења истог разреда. За признавање броја група који је већи од броја одељења школа прибавља сагласност по истој процедури и у истим роковима као када је реч о формирању одељења.

Школа може да остварује изборни предмет/програм Матерњи језик/говор са елементима националне културе на албанском, босанском, бугарском, буњевачком, мађарском, македонском, немачком, ромском, румунском, русинском, словачком, словеначком, украјинском, хрватском и чешком језику и писму, односно влашком говору на основу анкетирања родитеља/законских заступника ученика свих одељења, што треба спровести до 1. јула 2020. године за наредну школску годину. За ученике првог разреда анкетирање треба спровести најкасније до 7. септембра 2020. године.

Изузетно, група за изборни предмет/програм Матерњи језик/говор са елементима националне културе може имати мање од 15 ученика по разреду уз сагласност надлежне школске управе Министарства. За признавање групе са мањим бројем од 15 ученика од другог до осмог разреда, школа се, уз образложење, обраћа надлежној школској управи Министарства до 1. августа 2020. године, а за први разред до 11. септембра 2020. године.

Школа у којој се остварује изборни предмет/програм матерњи језик/говор са елементима националне културе може да формира узрасно хетерогену групу на нивоу циклуса, односно групу коју чине ученици од првог до четвртог разреда (ученици првог циклуса) и/или групу коју чине ученици од петог до осмог разреда (ученици другог циклуса). Такође, групе за изборни предмет матерњи језик/говор са елементима националне културе се могу формирати и на нивоу више школа у једној општини уз сагласност надлежне школске управе Министарства. У анкетирању родитеља, као и у формирању група на нивоу више школа, подршку може да пружи национални савет одређене националне мањине.

Хетерогена група ученика која изучава изборни програм матерњи језик/говор са елементима националне културе, на нивоу једне или више школа, састављена од ученика два разреда може да има до 15 ученика, а група састављена од ученика три или четири разреда може да има до 10 ученика.

Коначну одлуку о одобравању формирању група за изучавање изборног

предмета/програма Матерњи језик/говор са елементима националне културе доноси надлежна школска управа, уз могућност консултације са националним саветом одговарајуће националне мањине, а најкасније до 20. септембра текуће школске године.

Ово Упутство се не примењује у формирању група за пружање додатне образовно-васпитне подршке у основним школама обухваћеним пилот пројектом проширене организације једносменог рада, а према решењу које се доноси за школску 2020/2021. годину.

Формирање одељења целодневне наставе и група продуженог боравка у основној школи

Отварање новог одељења целодневне наставе и групе продуженог боравка за ученике првог и другог разреда основне школе у школској 2020/2021 години, може се вршити само уз сагласност Министарства.

Група продуженог боравка за ученике првог разреда и другог разреда (хомогена група), односно првог и другог разреда (хетерогена група), у школској 2020/2021. години, има најмање 25, а највише 30, односно 33 ученика.

Изузетно, за признавање мањег броја ученика од 25 у постојећој групи продуженог боравка, школа се уз образложење обраћа надлежној школској управи Министарства, ради давања сагласности најкасније до 15. јула за наредну школску годину.

За добијање сагласности за отварање новог одељења целодневне наставе и нове групе продуженог боравка, у школској 2020/2021. години, основна школа подноси захтев надлежној школској управи Министарства, уз који прилаже следећа документа: иницијативу савета родитеља; сагласност наставничког већа; одлуку школског одбора и елаборат о образовно-васпитном раду целодневне наставе, односно продуженог боравка.

У поступку утврђивања испуњености услова Министарство, на нивоу школске управе, прибавља:

1. стручно мишљење просветног саветника школске управе, чији је саставни део преглед стања одељења целодневне наставе/група продуженог боравка (број одобрених одељења/група) и обухват ученика;

2. стручно мишљење саветника за финансијско-материјалне послове о могућности финансирања целодневне наставе, односно продуженог боравка, са прибављеном сагласношћу начелника одељења за материјално-финансијске послове, односно помоћника министра за послове финансија.

3. записник просветног инспектора о испуњености услова за обављање целодневне наставе, односно продуженог боравка.

Након утврђивања испуњености услова, захтев се, уз образложење, прослеђује Сектору за предшколско и основно образовање и васпитање, на даљу надлежност. Образложење обавезно садржи и предлог за давање, односно одбијање сагласности, који је заснован на стручним мишљењима просветног саветника, саветника за финансијско-материјалне послове и на записнику просветног инспектора.

Крајњи рок за подношење захтева школе за ново одељење целодневне наставе/групу продуженог боравка надлежној школској управи је 15. јул 2020. године.

Формирање васпитних група припремног предшколског програма у основној школи

Основна школа која остварује припремни предшколски програм формира васпитне групе, при чему број деце у групи не може бити мањи од 15 ни већи од 26.

Изузетно, број деце у васпитној групи припремног предшколског програма (у даљем тексту: група ППП) може да буде и мањи од 15, односно већи од 26, уз сагласност Министарства.

За добијање сагласности за формирање групе ППП са мањим, односно већим бројем деце од прописаног, у школској 2020/2021. години основна школа подноси захтев надлежној школској управи Министарства, који садржи податак о броју деце одговарајућег узраста (деца рођена у периоду од 1. марта 2013. до 29. фебруара 2014. године), уз који прилаже копију решења о верификацији основне школе за остваривање ППП.

Установа се најкасније до 1. септембра 2020. године обраћа надлежној школској управи Министарства ради давања сагласности за формирање нове групе ППП.

Школска управа доставља Сектору за предшколско и основно образовање и васпитање табеларни преглед датих, односно одбијених сагласности.

Установа којој је одбијен захтев за сагласност, ради поновног разматрања, а уз додатно образложење, може да се обрати Сектору за предшколско и основно образовање и васпитање у року од десет дана од добијања одговора. У прилогу овог захтева установа доставља првобитно поднет захтев и одговор надлежне школске управе Министарства.

Непотпуни, односно неблаговремено поднети захтеви неће бити разматрани.

Формирање одељења и група у средњој школи

Средња школа је дужна да приликом формирања одељења примењује члан 29. Закона о средњем образовању и васпитању.

Школа формира одељења првог разреда, у складу са овим Упутством уписом ученика кроз информациони систем еУпис или непосредним подношењем документације средњој школи у коју је ученик распоређен уписом. Надлежна школска управа, саветник за финансијско-материјалне послове и Сектор за средње образовање и васпитање и образовање одраслих сачињавају извештаје о броју и структури формираних одељења првог разреда.

Одељење не може имати мање од 15 ученика.

У одељењу, односно васпитној групи ученика у школама за ученике са сметњама у развоју може бити од шест до 12 ученика.

За припаднике националне мањине образовно-васпитни рад се остварује и на језику и писму националне мањине, односно двојезично, ако се приликом уписа у први разред за то определи најмање 15 ученика. Школа може да остварује образовно-васпитни рад на језику и писму националне мањине, односно двојезично и за мање од 15 ученика уписаних у први разред, уз сагласност Министарства. Уз захтев за добијање сагласности, који се доставља Сектору за средње образовање и образовање одраслих, школа обавезно прилаже и мишљење надлежног савета националне мањине у смислу члана 15. став 1. тачка 8) Закона о националним саветима националних мањина.

У средњим стручним школама одељење се може формирати спајањем два различита

